

**ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ
МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ
КОНФЕРЕНЦІЇ**

**«ДУАЛЬНА ОСВІТА ЯК ОДНА ІЗ ФОРМ
ПОЛІПШЕННЯ ЯКОСТІ ПІДГОТОВКИ
ФАХІВЦІВ» / «ДУАЛЬНА ОСВІТА ПІД ЧАС ВІЙНИ»**

**INTERNATIONAL SCIENTIFIC AND
PRACTICAL CONFERENCE**

**«DUAL EDUCATION AS A FORM
OF IMPROVING THE QUALITY OF SPECIALIST
TRAINING» / «DUAL EDUCATION IN TIME
OF WAR»**

Kyiv, 2024

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**ДЕРЖАВНА УСТАНОВА
«НАУКОВО-МЕТОДИЧНИЙ ЦЕНТР
ВИЩОЇ ТА ФАХОВОЇ ПЕРЕДВИЩОЇ ОСВІТИ»**

**ДУАЛЬНА ОСВІТА ЯК ОДНА ІЗ ФОРМ
ПОЛІПШЕННЯ ЯКОСТІ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ /
ДУАЛЬНА ОСВІТА ПІД ЧАС ВІЙНИ**

**Матеріали
Міжнародної науково-практичної конференції**

27 листопада 2024 року

Київ 2024

УДК 378.147 (082)

*Рекомендовано до друку Науково-методичною радою
Науково-методичного центру ВФПО (протокол від 02.09.2024 № 3)*

Дуальна освіта як одна із форм поліпшення якості підготовки фахівців /
Дуальна освіта під час війни : матеріали Міжнародної науково-практичної
конференції, 27 листопада 2024 р., Науково-методичний центр ВФПО. – Київ,
2024. – 208 с.

**Відповідальні за випуск: Алла ЧАЙКОВСЬКА, Ольга
ХРУСТАЛЬОВА, Юлія СТРИШЕНЕЦЬ, Ірина МОРГУН** (Державна
установа «Науково-методичний центр вищої та фахової передвищої освіти»)

Редактори

Ірина СЄРОВА, Людмила ТАЛЮТА

**За точність і зміст матеріалів, достовірність і розкриття проблеми відповідальність
несуть автори публікацій**

- підвищення рівня підготовки наставників та інструкторів для забезпечення якісного навчання;
- розширення доступу до баз для практики, зокрема через створення симуляційних центрів.

Отже, дуальна освіта є ефективним підходом для підготовки кваліфікованих кадрів та має значний потенціал для підвищення рівня працевлаштування випускників фахової передвищої освіти. Вона надає здобувачам освіти змогу отримати практичний досвід, сформувати професійні навички, а також розвивати навички комунікації та співпраці. Водночас, упровадження дуальної освіти вимагає відповідної підтримки з боку закладів освіти, роботодавців та держави.

Список використаних джерел

1. Концепт розвитку дуальної освіти: методичний посібник з організації та підготовки фахівців за дуальною формою здобуття освіти в закладах вищої та фахової передвищої освіти / за ред. Т. Іщенко, Я. Штанька. Київ, 2023. 147 с.

АФАНАСЬЄВА Наталя, д-р психол. наук, професор,
професор кафедри психології і соціології,

НЕМАШКАЛО Каріна, канд. екон. наук, професор,
проректор з навчально-методичної роботи

Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця

natalia.afanasieva@hneu.net

karina.nemashkalo@hneu.net

ОСОБЛИВОСТІ ЗАСТОСУВАННЯ ДУАЛЬНОЇ ОСВІТИ ДЛЯ ПІДГОТОВКИ ПСИХОЛОГІВ

Актуальність проблеми. У сучасних умовах зростання вимог до професійної підготовки фахівців особливого значення набуває дуальна освіта, яка поєднує теоретичне навчання у закладах вищої освіти з практичною підготовкою на базі підприємств або установ [1]. Ця модель є особливо актуальною для підготовки психологів, оскільки дозволяє здобувачам вищої освіти отримати цінний практичний досвід, підкріплюючи його теоретичними знаннями.

Основними перевагами дуальної освіти в підготовці психологів є те, що вона посилює практичну складову навчання. Майбутні психологи мають змогу безпосередньо застосовувати отримані знання у реальних умовах, працювати з клієнтами під керівництвом досвідчених наставників. Це сприяє формуванню професійних навичок, які важко здобути лише в аудиторії.

Робота в реальному середовищі дозволяє здобувачам освіти краще адаптуватися до змінних умов професійної діяльності, розвиває їхню стресостійкість та здатність до швидкого прийняття рішень у невизначених умовах. Завдяки практичній орієнтації навчання здобувачі краще усвідомлюють значущість своїх знань та навичок, що сприяє підвищенню їхньої мотивації до навчання і саморозвитку [3].

Дуальна освіта створює можливості для тісної взаємодії між освітніми установами та роботодавцями, що забезпечує кращу відповідність навчальних програм сучасним вимогам ринку праці. Здобувачі вищої освіти, які вже мають практичний досвід, стають більш конкурентоспроможними на ринку праці, що значно полегшує їхній вступ до професійного середовища [2].

Основні результати. Дуальна освіта у підготовці психологів ставить перед собою кілька важливих завдань, які спрямовані на підвищення якості навчання та відповідність сучасним вимогам ринку праці. Одним із ключових завдань є усунення розриву між тим, як готують фахівців у закладах вищої освіти, і тим, що реально потребують роботодавці. Система дуальної освіти дає змогу адаптувати навчальні програми до актуальних вимог, що допомагає формувати фахівців, які готові до викликів сучасної професійної діяльності. Ще одним важливим аспектом є розробка навчальних програм, які відповідають різним потребам суспільства і ринку праці. У контексті психології це означає, що навчальні курси готують фахівців для роботи у різних сферах, а здобувачам освіти дають змогу отримати різнобічні знання, вміння і навички, необхідні для їхньої майбутньої кар'єри. Дуальна освіта також передбачає вдосконалення змісту і структури навчальних планів. Це означає, що навчальні програми стають більш гнучкими, зокрема сучасні методики, практичні заняття та реальний досвід роботи. Такий підхід дозволяє здобувачам не лише отримувати теоретичні знання, а й розвивати професійні навички, що є необхідними для високої кваліфікації та мобільності на ринку праці. Окрім цього, важливим завданням є забезпечення сучасного науково-методичного та матеріально-технічного супроводу освітнього процесу. Це містить використання новітніх технологій і методик навчання, створення практичних умов, максимально наближених до реальних, що підвищує ефективність професійної підготовки. Завдяки реалізації цих завдань дуальна освіта допомагає майбутнім психологам не лише адаптуватися до сучасних професійних викликів, а й стати компетентними, гнучкими та готовими до змін фахівцями.

Організація дуальної освіти для майбутніх психологів у Харківському національному економічному університеті імені Семена Кузнеця є важливим кроком у підвищенні якості підготовки фахівців. Для цього необхідно запровадити низку інноваційних заходів, які дають змогу поєднати теоретичне навчання з практичним досвідом. Перш за все, важливо створювати партнерські відносини з різними установами, де психологи

можуть отримати практичний досвід. Це – психологічні центри, медичні установи, загальноосвітні заклади, бізнес-компанії з відділами управління персоналом тощо. Співпраця з такими організаціями дозволить здобувачам вищої освіти зануритися в реальне професійне середовище та набути необхідних навичок.

Крім того, інтеграція практичних кейсів у навчальні курси значно посилює зв'язок між психологічною теорією і практикою. Викладачі використовують реальні випадки з роботи партнерських установ для проведення інтерактивних занять та симуляційних тренінгів. Це допомагає здобувачам психологічної освіти краще розуміти складнощі професійної діяльності та навчатися ефективно вирішувати реальні проблеми. Важливим компонентом дуальної освіти є розробка спеціалізованих курсів, як-от «Психологічне консультування у кризових ситуаціях», «Інноваційні методи психологічної допомоги», «Методологія соціально-психологічного тренінгу» та інші. Вони сприяють оволодінню сучасними методами роботи з клієнтами, зокрема використанням онлайн-платформ та віртуальної реальності для психологічного консультування та психокорекції.

Наставництво та супервізія також відіграють важливу роль у підготовці висококваліфікованих фахівців. Призначення здобувачам освіти наставників із числа психологів-практикантів та проведення регулярних супервізійних сесій дають змогу їм краще орієнтуватися у професійній сфері та отримувати цінні поради від досвідчених фахівців. Гнучкі графіки навчання дозволяють здобувачам ефективно поєднувати теоретичні заняття з практикою. Модульна система навчання та адаптовані розклади забезпечують можливість проходити практику у зручний для них час.

Оцінювання здобувачів психологічної освіти має базуватися на їхніх практичних досягненнях, які можуть містити створення портфоліо з практичних робіт та виконання комплексних проєктів у партнерських організаціях.

Сучасні технології, як-от онлайн-платформи та VR-технології, можуть бути використані для поліпшення освітнього процесу. Віртуальна реальність дозволить здобувачам відпрацьовувати свої навички у симульованих умовах, максимально наближених до реальних.

Зворотний зв'язок від роботодавців є важливим інструментом для оцінювання ефективності дуальної освіти. Регулярні відгуки допомагають виявляти сильні та слабкі сторони програми, що дозволяє своєчасно коригувати навчальні плани відповідно до потреб ринку праці.

Висновки. Впровадження дуальної освіти у процес підготовки психологів сприяє не лише підвищенню якості освіти, але й забезпечує більш глибоке інтегрування теоретичних знань і практичних навичок. Це дозволяє виховувати професійно зрілих фахівців, які готові ефективно діяти в умовах сучасних викликів.

Список використаних джерел

1. Ажажа М. А. Управління процесом упровадження дуальної освіти в професійну підготовку майбутніх фахівців. *Публічне управління та митне адміністрування*. 2019. № 1 (20). С. 14–24.

2. Зінченко С. М., Зінченко А. Л. Дуальна освіта як запорука соціального партнерства в професійній підготовці випускників вишів: зарубіжний досвід. *Наукові записки. Серія: Педагогічні науки*. 2021. Вип. 192. С. 181–185.

3. Кримчак Л. Ю. Система дуальної освіти як умова якісної підготовки конкурентоспроможних професіоналів до ринку праці в Україні. *Теорія і методика професійної освіти*. 2019. Т. 2., Вип. 11. С. 83–86.

ДЕСЯТНЮК Лілія, викладач закладу вищої освіти
Національний медичний університет імені О.О. Богомольця
Liliia_31@nmu.ua

ОСНОВНІ ВИКЛИКИ ТА ПРОБЛЕМИ ВПРОВАДЖЕННЯ ДУАЛЬНОЇ ОСВІТИ В УКРАЇНІ

Перспективи розвитку дуальної освіти в Україні виглядають обнадійливими, хоча цей процес стикається з певними викликами. Дуальна освіта – це модель навчання, яка поєднує теоретичні заняття в закладах освіти з практичним навчанням на підприємствах або в інших установах. В Україні її активно розвивають, але для досягнення повного потенціалу потрібно подолати кілька важливих бар'єрів [1].

Ось основні напрями розвитку та виклики:

1. Підвищення якості навчання та відповідність вимогам ринку праці.

Дуальна освіта дозволяє студентам отримати актуальні знання та практичні навички, що відповідають потребам роботодавців. В Україні зростає попит на кваліфікованих фахівців у технічних, інженерних та ІТ-сферах, тому інтеграція практики в освітній процес є важливою для забезпечення конкурентоспроможності випускників.

2. Підтримка з боку держави та приватного сектору.

У квітні 2023 року в Україні було затверджене «Положення про дуальну форму здобуття фахової передвищої та вищої освіти», що створює юридичні підстави для розвитку цієї моделі [2].

Однак для її повноцінного впровадження потрібні додаткові кроки з боку уряду, зокрема:

- фінансування: стимулювання підприємств до співпраці зі закладами освіти через податкові пільги чи інші механізми;

ЗМІСТ

ГРАНОВСЬКА Олена, СИДОРЕНКО Валерія Роль дуальної освіти в сучасному освітньому просторі	5
ТІХОВА Єлизавета, ТІХОВА Тетяна Організація науково-дослідної роботи в педагогічному фаховому коледжі за дуальною формою здобуття передвищої освіти	7
ГУЦУЛЯК Мирослава, ГУЦУЛЯК І. Т. Впровадження дуальної форми здобуття освіти у ВСП «Тлумацький фаховий коледж Львівського університету природокористування» під час підготовки фахівців з автоматизації, комп'ютерно-інтегрованих технологій та робототехніки	10
ЮНАК Остап, КУРОВСЬКА Любов Виклики та переваги дуальної освіти	13
СЕРЬОГІНА Ірина Основні завдання дуальної освіти у ЗВО	20
ГЕРАСИМИК-ЧЕРНОВА Тетяна Перспективи здобуття освіти за дуальною формою	22
TESLYUK Yu. V. Prospects for the development of dual education in Ukraine	24
КАРЛІНСЬКА Яніна Дуальна освіта як одна з форм поліпшення якості підготовки фахівців сценічного мистецтва	26
ГОПАНЧУК Л. М., ВИСОЦЬКА К. О. Сучасна система впровадження дуальної форми освіти	30
СТУПНІК Микола, ОЛІЙНИК Тетяна, ЧУБАРОВ Владислав, КУШНІРУК Наталія Досвід і рекомендації впровадження дуальної освіти як інструменту підготовки фахівців у Криворізькому національному університеті	33
ТОХТАМИШ Тетяна Роль роботодавців у процедурі оцінювання результатів навчання здобувачів освіти за дуальною формою	36
СКИДАН Олег, БУГАЙЧУК Віта, ГРАБЧУК Інна Виклики та можливості розвитку дуальної освіти в умовах військового часу	39
СИРЯТСЬКА Тетяна Принципи роботи над поліфонічними циклами М. Скорика	44

ФІЛАТОВА Валентина Дуальна аграрна освіта: формула взаємодії	47
КУЗЬМЕНКО Л. М. Досвід впровадження дульної освіти за спеціальностями технологічного спрямування	49
ГРАНОВСЬКА Олена, ЦМИКОВА Валерія Роль дуальної освіти для сучасного студента	53
БІЛЧЕНКО Олександр, ПІСТРУЙ Антоніна Підготовка фахівців за дуальною формою у Миколаївському НАУ	55
ЦАРЮК Ніна Принципи дуальної освіти і можливість їх реалізації в Україні	58
ЛИШЕНКО Маргарита, ТОДЕРЮК Ірина, ГЛУХОДІД Ганна Дуальна освіта: практика впровадження в Сумському НАУ та виклики сьогодення	61
СУХОМЛИН Андрій, ВЕСНІНА Людмила, ЗАПОРОЖЕЦЬ Тетяна, СУХОМЛИН Тетяна, КОКОВСЬКА Оксана, МІЩЕНКО Сергій Місце фізіології у дуальній освіті студентів-медиків	64
ГУБЕНКО Інна, СТЕПАНОВА Галина, ШЕВЧЕНКО Олександра, ЧЕРНЯК Валерій, ШЕВЧЕНКО Василь Міжнародний досвід підготовки фахівців з фізичної терапії та перспективи впровадження дуальної освіти в Україні	67
БОГДАН Жанна, САВІНА Марія, ВОВК Ганна Дуальна освіта як засіб підвищення якості підготовки фахівців: досвід співпраці благодійної організації «Благодійний фонд "ФОРТ ДОБРОВІЛЬ"» та Харківського національного економічного університету ім. С. Кузнеця	70
ПЕРЕВОЗОВА Ірина, НАЗАРЕНКО Ольга, КОСТИРКО Христина Моніторинг і контроль за дуальною формою здобуття освіти: організаційні аспекти	72
СУРОВИЦЬКИЙ Микола, СУРОВИЦЬКА Олена Упровадження дуальної освіти за спеціальністю «Комп'ютерна інженерія» у закладах фахової передвищої освіти	75

МАМЧИЧ Тетяна, ФЕКЕТА Ірина Особливості впровадження дуальної освіти (на прикладі Відокремленого структурного підрозділу «Закарпатський лісотехнічний фаховий коледж Національного лісотехнічного університету України»)	79
ЯКУБОВСЬКА Марія, ДАНЬШОВА Валентина Гуманітарна складова у системі дуальної освіти як основа формування ментального здоров'я студентів	82
REPETUN Alona Transformation of dual education for medical students in the context of distance learning	85
ЛИХМАН Віктор Упровадження дуальної освіти на молодших курсах медичних університетів як засіб підвищення професійної підготовки майбутніх медиків	88
ЗАДОРЖНА Валентина, КОЗУБ Катерина Зарубіжний досвід підготовки фахівців за дуальною формою освіти	90
ЛИПЧЕЙ М. С. Дуальна освіта як форма підвищення якості навчання майбутніх фахівців лісового господарства в закладах передвищої освіти	92
ЛИСЕНКО Алла Вплив дуальної освіти на підвищення працевлаштування випускників фахової передвищої освіти	95
АФНАСЬЄВА Наталя, НЕМАШКАЛО Каріна Особливості застосування дуальної освіти для підготовки психологів	97
ДЕСЯТНЮК Лілія Основні виклики та проблеми впровадження дуальної освіти в Україні	100
АНДРІЯШ Тетяна, БАЮШ Оксана Етапи впровадження дуальної форми навчання у закладі фахової передвищої освіти для здобувачів спеціальності 133 «Галузеве машинобудування» у ФКПАІТ ОНТУ	103
ГЛУЩЕНКО Олена, ХМЕЛЮК Альона, КОСУХІНА Олена Практика впровадження дуальної освіти у ДДТУ	107
КОНОНЕНКО Наталія, КОНОНЕНКО Володимир Програми з дуальною формою навчання у Німеччині	110

ОСАДЧА Л. К., ТКАЧУК Л. Л. Міжнародний досвід упровадження дуальної форми здобуття освіти у ВСП «Рівненський технічний фаховий коледж Національного університету водного господарства та природокористування»	113
МАНДРИКА Тетяна Досвід упровадження елементів дуальної освіти в сучасному коледжі	117
СУХІН Вячеслав, ПРИХОДЬКО Олег Застосування елементів дуальної форми освіти під час вивчення ветеринарних дисциплін здобувачами освіти Новомосковського фахового коледжу ДДАЕУ	119
ЧАПЛІНСЬКИЙ Юрій, ЧАПЛІНСЬКА Катерина Перспективи впровадження дуальної освіти в Україні	121
КУЗНЄЦОВА Тетяна Дуальна освіта як одна з умов формування професійної компетентності фахових молодших бакалаврів	124
КОРДІЙ Олена Проблематика навчально-методичного забезпечення дуальної форми здобуття освіти	128
ЛЕМІШ Наталія Дотримання принципів академічної доброчесності під час дуальної форми здобуття освіти: міжнародний досвід	130
НЕЗЛІНА Олена, ТВЕРДОМЕД Володимир Міжнародний досвід підготовки фахівців з дуальної форми навчання	132
САСІМОВА Інна, БУРЦЕВА Ольга, ФЕСИК Артем Вплив практики на формування ціннісно-професійних орієнтацій студентів і здобуття дуальної форми освіти	135
БОЛЬШАЯ Оксана, ІЩЕНКО Інна Досвід дуальної освіти у Польщі	138
ВЕЛИЧКО Тамара, НАГАЧЕВСЬКА Світлана, ВЕЛИЧКО Олександр Дуальна освіта в контексті підготовки фахових молодших бакалаврів з електричної інженерії	140
КАРЕБА Марина Сучасні тенденції та перспективи розвитку дуальної освіти в Україні	143
ЄВСЄЄВ Юрій, СУЛЯТИЦЬКА Тетяна Дуальна освіта: західноєвропейський досвід	145

КЛИМЕНКО Анна	
Перспективи запровадження дуальної системи навчання у професійній освіті	148
ГЕНЗЕРА Ольга	
Досвід застосування дуальної форми освіти у Технічному університеті «Метінвест Політехніка»	150
СКІЦЬКО Олексій	
Дуальна освіта як ефективний інструмент підготовки фахівців	154
КОВШАР Олена	
Підготовка майбутніх педагогів-вихователів засобом дуальної освіти в сучасному ЗВО	156
НАГОРНА Л. В.	
Особливості запровадження елементів дуальної освіти за підготовки лікарів ветеринарної медицини	159
ІВАНЧАК Тетяна, ШАРІНА Вікторія	
Освіта та бізнес: напрями співпраці для розвитку кадрового потенціалу видобувної галузі	161
Презентація «Освіта та бізнес: напрями співпраці для кадрового потенціалу видобувної галузі»	167
Підготовка освітян з плодоовочівництва в Україні, Вінницька область	183